

AdRem

Nummer 1, Januari 2026, Jaargang 46

Inhoud

Wat er allemaal aan de hand was	2	Steengoed	11
Plant van de maand november	4	Met een boekje in een hoekje	15
Fotogalerij	6	Uit de oude doos	16
Fotogalerij	7	Onder ons gezegd	17
Wilde mutanten	8	Jaarprogramma 2026	18
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	10		

Succulenta—Afdeling “De Achterhoek”

Opgericht september 1975

Bestuur

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "Kruidenhof te Mallum" In Eibergen. Aanvang 20:00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 20,- per jaar.

Naast de contributie voor de afdeling, moet er ook nog € 30,- contributie aan de landelijke vereniging "Succulenta" betaald worden.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de verenigingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Voorzitter:

Theo Rengelink
Geleijnsestraat 48
7009 KE Doetinchem
0314 324154

Secreresse:

Annie Heijnen,
Kuipersweg 9
7107 BC Winterswijk
0543 564314

Penningmeester:

Diddy Hoogstraten
Rozenkamp 8
7151 VN Eibergen
0545 472778

Leden:

Trudy Welman
Julianastraat 17
7161 CP Neede
0545 295813

Jurrie Hardiek,
M. Krusemanstraat
122
7513 HM Enschede
053 4301499

Foto voorpagina: *Mammillaria mammillaris*

Wat er allemaal aan de hand was

Gelukkig nieuwjaar allemaal en een voorspoedig en groeizaam 2026 gewenst!

Hopelijk zijn we allemaal weer zonder brokken het nieuwe jaar in gekomen.

De kas heb ik begin december ingepakt met noppenfolie en de planten uit de moestuin heb ik net voor de kerst naar huis gehaald, waar ze vorstvrij en droog staan.

Met de kerstdagen gaan we een paar dagen naar Drenthe. Omdat de verwachtingen voor die tijd toch enige min graden aangeven, heb ik het zekere voor het onzekere genomen en ze toch maar naar binnen gehaald. Dan heb ik straks meteen tijd om de kratten met stoeptegels onder de planten te veranderen in kratten met piepschuim onder de planten.

Die tegels had ik eronder gedaan zodat de plantjes in kleine potjes ook over de rand van de krat kunnen 'kijken'. Alleen werden de kratten dermate zwaar, dat ik maar besloten heb de tegels voor piepschuim te ruilen. De hoogte komt ongeveer hetzelfde uit.

Deze tip kreeg ik laatst in Duitsland, toen ik mijn lezing hield. Die lezing ging wonderwel, met een boel discussie tot gevolg, dat smaakt naar meer. Nu alleen nog een onderwerp zoeken....

Ondanks dat het nog zo zacht was voor de tijd van het jaar, denk ik dat de wolluizen toch met winterrust zijn, onder de 14 graden wordt het voor de meeste insecten gelukkig onmogelijk om te functioneren.

Nu heb ik komende tijd lekker rustig alle tijd om de kratten met moestuinplanten te controleren en waar nodig te verpotten en dergelijke.

De winter is ook de tijd om eens anders naar je tuin te kijken. Zo vallen me dit jaar de mossen erg op. Dit zijn toch ook wel heel interessante organismen.

Foto 1: Mosje op Noordelijke zwerfsteen.

Een paar jaar terug heb ik de basisgids mossen aangeschaft, met 190 soorten uit Nederland. Het op naam brengen is wel erg lastig, ik beperk me tot een beetje bladeren en me verwonderen over de verschillende mostypen in mijn kleine tuintje. Als ik dan aan het onkruid plukken ben voor mijn werk in een bos in Ruurlo, raap ik zo 5 soorten leuke mosjes op die ik nog niet had. Die verspreid ik dan in de tuin waar ze verder kunnen groeien.

En zo blijft de natuur altijd weer verbazen en verwonderen!

Theo

Plant van de maand november

Gymnocalycium Bruchii

Zoals ik tijdens de 50-jarige jubileumavond van de afdeling beloofd heb, verzorg ik de verloting van de novemberavond.

Als lid van het eerste uur heeft de afdeling mij altijd na aan het hart gelegen en vond ik dat dit mijn dank moest zijn omdat ik nu na zoveel jaren het reilen en zeilen in de afdeling van de andere kant van de tafel mee kan maken.

De verlotingsplant van de maand is al weer een flink aantal jaren in mijn verzameling en is dermate groot geworden dat er op de plaats van de plant nu een aantal juweeltjes kunnen staan waar ik hopelijk nog een flink aantal jaren van kan genieten. Het gevoel en het hart zijn regelmatig in conflict met elkaar. Zeker wanneer ik na een snoepreisje weer thuis kom met plantjes die ook weer hun plaats opeisen in de verzameling.

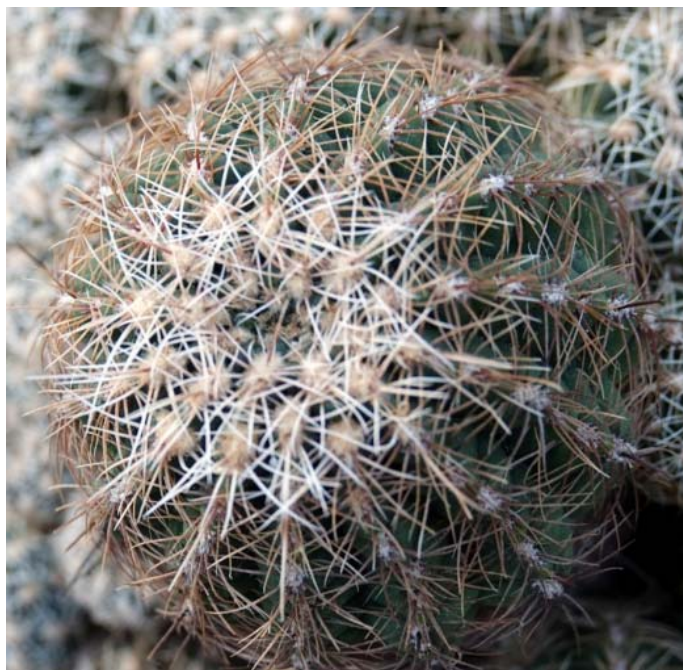

Foto 2: Bedoorning *Gymnocalycium Bruchii*

De verlotingsplant is zoals de titel al zegt *Gymnocalycium bruchii*. We vinden de plant in Argentinië en wel in de provincies Córdoba en San Luis. De planten komen in verschillende biotopen en hoogtes voor. Zelf heb ik de plant in de natuur gevonden op een van mijn eerste reizen naar Argentinië. Grote kussen van soms wel meer dan een halve meter doorsnee met dien verstande dat er vaak gedeeltes van de plant aangetast waren en dat ze niet zoals de verlotingsplant een geheel vormden.

Door de verschillende vindplaatsen en daardoor ook een iets ander biotoop verschillen de planten vaak van uiterlijk, bedoorning of kleur. ik zal hierna dan ook

de naam *Gymnocalycium* weglaten en proberen duidelijk te maken hoe men in de loop der tijden geworsteld heeft ook een goede naam voor de plant te vinden:

bruchii, *bruchii* f. *albispinum*, *albispinum*, *lafaldense* f. *albispinum*, *bruchii* subs. *atroviride*, *bruchii* var. *brigittae*, *bruchii* subs. *matznetteri* var. *briggatae*, *bruchii* var. *matznetteri* f. *brigittae*, *bruchii* var. *centrispina*, *bruchii* f. *cristata*, *bruchii* subs. *cumbresitense*, subs. *bruchii* *elegans*, *bruchii* var. *deviatum*, *bruchii* var. *enorme*, *lafaldense* f. *enorme*, *bruchii* var. *evolvens*, *bruchii* var. *glaucum*, *bruchii* var. *hossei*, *lafaldense* f. *hossei*, *bruchii* subs. *implexum*, *bruchii* subs. *lacumbrense*, *bruchii* subs. *lafaldense*, *bruchii* var. *spinossimum*, *lafaldense*, *lafaldense* f. *spinossimum*, *bruchii* subs. *matznetteri*, *andreae* var. *matznetteri*, *matznetteri*, *bruchii* subs. *melojeri*, *bruchii* subs. *melojeri* var. *rubroalabastrum*, *bruchii* var. *rubroalabastrum*, *bruchii* subs. *multicostatum*, *bruchii* var. *niveum*, *bruchii* var. *niveum* f. *cristatum*, *bruchii* subs. *pawlovskyi*, *bruchii* f. *proliferum*, *bruchii* subs. *renatae*, *bruchii* subs. *shimadae*, *bruchii* var. *spinosior*, *bruchii* subs. *susannae*, *andreae* var. *svecianum*, *bruchii* f. *svecianum*, *andreae* f. *svecianum*, *bruchii* subs. *matznetteri* f. *svecianum*, *lafaldense* var. *evolvens*, *lafaldense* f. *fraternum*.

Voorgaande is een opsomming van wat de wetenschap met de namen van een plantengeslacht uit kan halen. Belangrijkste doel lijkt wel dat de naam van de benoemer van de afzonderlijke planten achter de naam van de auteur staat die de planten als eerste beschreven heeft. Ik zou deze schrijvers gewoon splitter willen noemen.

Laat ik niet verzanden in ongenueanceerd mopperen maar me gewoon bij de plant houden die ik als plant van de maand bij de te winnen planten heb gezet. Bij mij heet hij gewoon *Gymnocalycium bruchii* en dan zit ik misschien wel helemaal verkeerd mee, maar ik heb jaren lang genoten van deze plant en hem ieder jaar weer uitbundig zien bloeien.

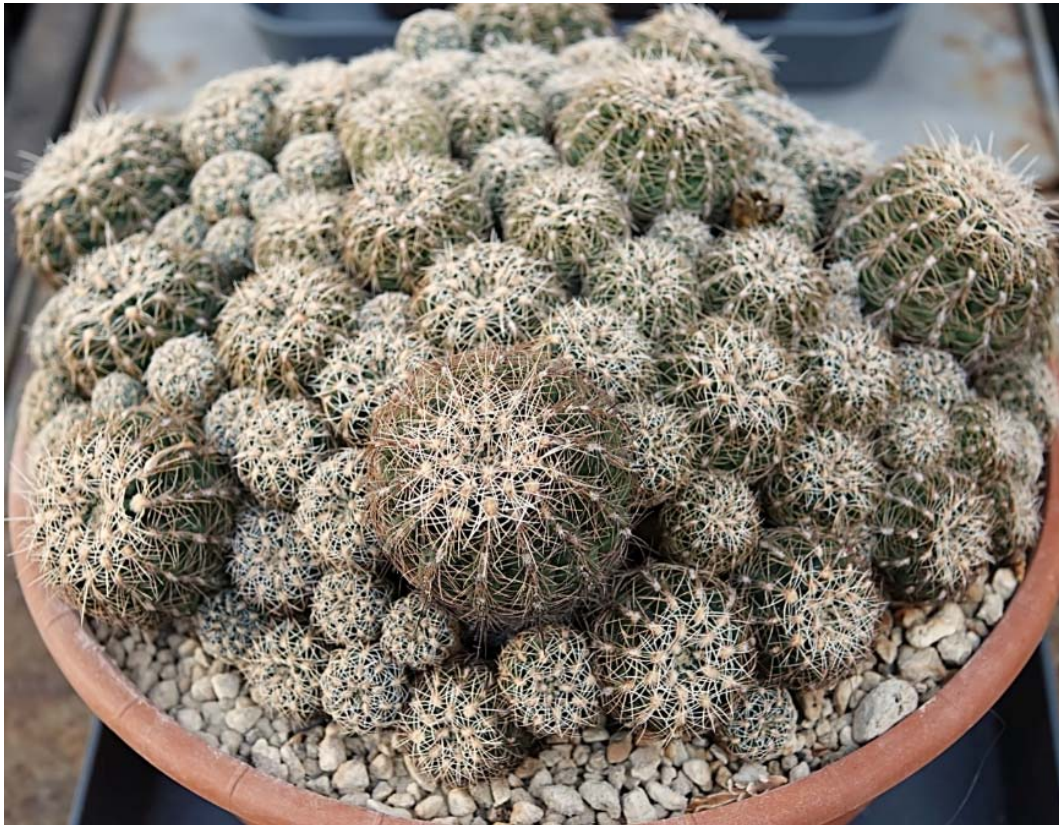

Foto 3: *Gymnocalycium Bruchii*

Beschrijving van de plant:

De plant wordt gekenmerkt door het vormen van vele clusters en dat al op zeer jonge leeftijd. De soort is zeer variabel wat waarschijnlijk door de vele namen wel bewezen wordt. Het plantenlichaam is afgeplat en blauwgroen van kleur, het wordt tot 4 cm in doorsnede en 6 cm lang. De doorns zijn borstelachtig, gebogen of rechtop. De bloemen zijn klokvormig of trechtervormig en tot 6 cm groot. De kleur is flauw rozerood. Na de bloei en eventueel bestuiven krijgen ze groene vruchten. De plant groeit langzaam en is in de jaren dat ik hem heb verzorgd uitgroeid tot een cluster van 15 cm in doorsnede.

Ik wens de eventuele winnaar van de plant nog een jarenlang plezier van de plant.

Henk

Fotogalerij

Verzorgd door Theo.

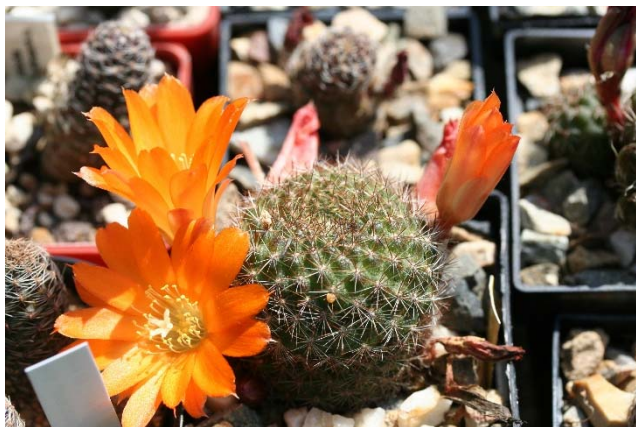

Foto 4: *Aylostera donaldiana*

Foto 5: *Aylostera ithyacantha*

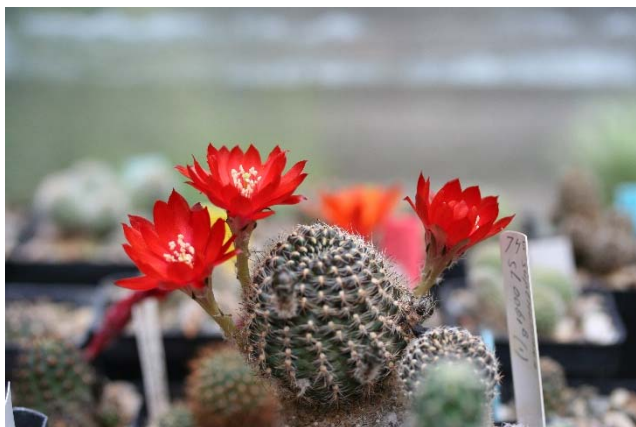

Foto 6: *Aylostera suphutiana*

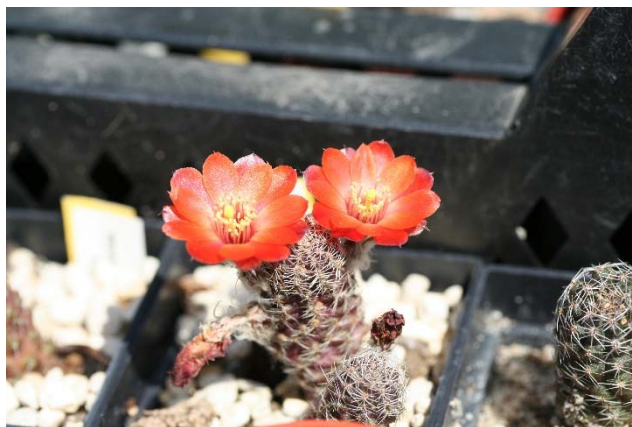

Foto 7: *Digitorebutia* sp.

Foto 8: *Rebutia margaretha*

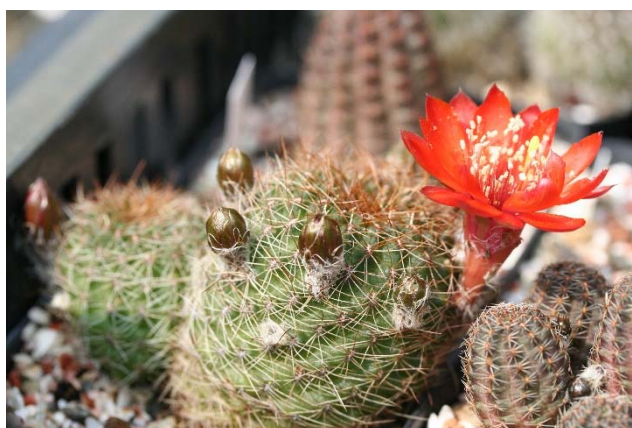

Foto 9: *Rebutia sphearica*

Fotogalerij

Verzorgd door Trudy.

Foto 10: *Austrocyllindropuntia verschaffeltii*

Foto 11: *Chameacereus silvestrii*

Foto 12: *Echinopsis_corine_*

Foto 13: *Frailea horstii*

Foto 14: *Obergonia denegrii*

Foto 15: *Schlumbergera*

Wilde mutanten

Crassulaceae-appelzuurstofwisseling (CAM)

Tijdens mijn lezing in Nijmegen viel het me op dat de meeste aanwezigen nog nooit van CAM hadden gehoord. Ook binnen onze club zullen er vast mensen zijn die hiermee niet bekend zijn. Daarom leek het me een goed moment om in deze rubriek eens uit te leggen wat CAM precies is.

Eigenlijk zijn alle cactussen en vetplanten een soort “natuurlijke mutanten”: ze hebben hun stofwisseling namelijk fundamenteel anders georganiseerd dan de meeste andere planten.

Ik zal proberen het basisprincipe van deze bijzondere aanpassing in begrijpelijke taal uit te leggen. Vergeef me als sommige details niet kloppen – het gaat om het algemene idee.

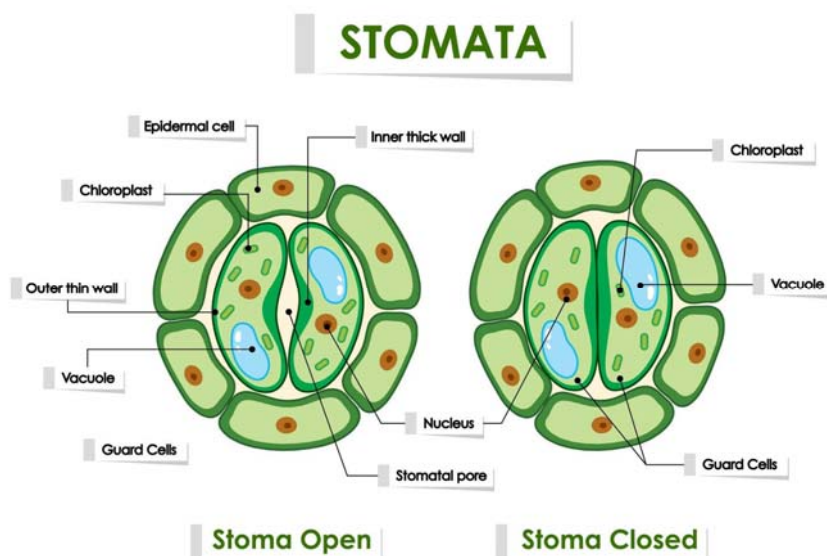
Sinds de jaren tachtig weten we hoe de stofwisseling van cactussen en vetplanten werkt. In het Engels heet dit Crassulacean Acid Metabolism, afgekort CAM, wat vrij vertaald neerkomt op Crassulaceae-appelzuurstofwisseling.

Het verschijnsel werd voor het eerst bij een *Crassula* aangetoond – vandaar de naam. Inmiddels weten we dat niet alleen cactussen, maar ook veel andere droogtetolerante (xerofytische) planten, zoals *Bromelia*'s, sommige varens en diverse epifyten (bijvoorbeeld orchideeën), van dit type stofwisseling gebruikmaken.

Zoals jullie ongetwijfeld weten, maken planten zuurstof aan via fotosynthese: onder invloed van licht, water en CO₂ zetten de bladgroenkorrels deze stoffen om in suikers, die dienen als voeding voor de plant, met zuurstof als afvalproduct.

Omdat de planten huid geen gassen doorlaat, bevinden zich verspreid over het oppervlak huidmondjes (stomata), waarmee CO₂ kan worden opgenomen en zuurstof kan worden afgegeven.

Bij de meeste planten staan deze huidmondjes overdag open, zodat ze voortdurend kunnen fotosynthese kunnen uitvoeren. Het nadeel is echter dat er tegelijk veel vocht verdampt via die open huidmondjes.

Voor planten die genoeg water ter beschikking hebben is dat geen probleem, maar voor planten die in droge gebieden leven wel. Zodra ze de huidmondjes moeten sluiten om vochtverlies te beperken, stopt ook de gasuitwisseling en dus de fotosynthese – met stagnerende groei als gevolg. Bij langere droogte kan dat zelfs levensbedreigend worden.

Cactussen en vetplanten hebben daar iets op gevonden. Ze hebben niet alleen veel minder huidmondjes per cm², maar openen die ook alleen 's nachts.

's Nachts is de temperatuur lager en de luchtvochtigheid hoger, waardoor ze veel minder water verliezen.

Dat levert echter een nieuw probleem op: fotosynthese heeft licht én CO₂ nodig. Overdag is er licht, maar dan zijn de huidmondjes gesloten – dus geen CO₂-opname.

De oplossing: 's nachts nemen ze CO₂ op en zetten dat om in appelzuur (malaat), dat in de plantencellen wordt opgeslagen. Overdag maakt de plant de CO₂ weer vrij uit appelzuur en kan het voor de fotosynthese gebruiken. De zuurstof die daarbij ontstaat, wordt pas de volgende nacht afgevoerd, als de huidmondjes weer opengaan.

Kort samengevat:

- Overdag: huidmondjes gesloten → wél fotosynthese, géén gasuitwisseling.
- 's Nachts: huidmondjes open → géén fotosynthese, wél gasuitwisseling.

Deze strategie heeft wel een nadeel: de hoeveelheid CO₂ die per nacht in appelzuur kan worden opgeslagen is beperkt, en dus kan de plant per dag maar kort van de fotosynthese gebruikmaken. Bovendien moet de bij de fotosynthese vrijgekomen zuurstof ook nog tijdelijk worden opgeslagen.

Dat alles maakt dat cactussen en vetplanten langzamer groeien dan andere planten. Hun voordeel zit juist in het overleven waar andere soorten het niet redden: in droge, extreme omstandigheden.

Sommige onderzoekers denken dat CAM bovendien een aanpassing is aan lage CO₂-niveaus in de atmosfeer. CAM-planten kunnen het weinige beschikbare CO₂ namelijk efficiënt concentreren in hun cellen – iets wat gewone planten niet kunnen.

Dat kan zowel een voordeel als een nadeel zijn: bij de huidige stijgende CO₂-niveaus zouden CAM-planten wel eens een concurrentienadeel kunnen krijgen, omdat andere planten sneller kunnen groeien door meer beschikbare CO₂ in de lucht. Aan de andere kant zal de stijgende temperatuur waarschijnlijk juist weer gunstig zijn voor onze geliefde soorten. De tijd zal het leren. De alpiene planten zullen zich in elk geval naar hogere, koelere gebieden moeten terugtrekken.

Ik hoop dat het zo een beetje duidelijk is geworden – zo niet: vraag gerust. Ik snap het zelf net.

Theo

Twée hobby's gemakkelijk te combineren

Weer een stukje schrijven voor AdRem. Wat gaat de tijd toch snel, het is alweer bijna december als ik dit schrijf. Nog even en de eerste bolletjes laten zich alweer zien, als ik goed kijk zie ik al wat narcissen. Maar eerst weer drie planten van ons eigen Nederlandse flora.

Foto 16: *Rosa rubiginosa* (egelantier)

De eerste is de egelantier (*Rosa rubiginosa*) uit de rozenfamilie (*Rosaceae*). Dit is een gedrongen struik tot en met 2,5 meter hoog. De rozerode bloemen verschijnen in juni en juli en zijn 3 à 4 cm groot.

Daarna verschijnen de rode bottels. De zaden in deze bottels worden graag gegeten door groenlingen. In Nederland komen ze voor in Zuid-Limburg en langs de grote rivieren. Op basische tot kalkrijke stikstofarme grond. In Nederland staan ze op de rode lijst als stabiel of iets afnemend. Rosa is het Latijn voor roos, de naam komt via het Griekse rodon van het Oudperzische wurdo (doornstruik). Rubiginosa betekent roestkleurig.

Foto 17: Bottels van de *Rosa rubiginosa*

Foto 18:: *Trifolium micranthum* (draadklaver)

De tweede plant is de draadklaver (*Trifolium micranthum*) uit de vlinderbloemigen (*Leguminosae*). Weer een plant uit de rode lijst. Hij komt voor op zonnige vochtige open plaatsen die kalkarm zijn. De plant wordt 20 cm hoog. De gele bloemen verschijnen van mei tot in september. Het is een éénjarige plant. De naam klaver komt van een Indo-Germaanse vormgrondgelei. Na het klevige vocht van de bloemen.

Trifolium komt uit het Latijn tri(drie) folium (blad). *Micranthum* betekent kleine bloem.

Foto 19: *Vicia tenuifolia* (tere wikke)

De derde plant is de tere wikke (*Vicia tenuifolia*) uit de familie van de vlinderbloemigen (*Leguminosae*). De plant wordt ook wel stijve wikke genoemd.

Ook deze plant staat in Nederland op de rode lijst als zeer zeldzaam, maar stabiel tot iets toenemend. De plant komt voor langs spoorlijnen en in bermen, maar heeft wel droge voedzame grond nodig. De plant wordt wel 150 cm hoog en heeft zijn bloemen in juni tot en met augustus.

Vicia komt van het Latijnse vicerie of vincio wat binden of winden betekent. *Tenuifolia* betekent fijn dun blad.

Dit was het voor deze keer. Ik wens iedereen een gelukkig en vooral gezond 2026.

Jur

Steengoed

Twee *Euonymus* juweeltjes: Van Vlammen Rood tot Groenblijvend Groen

In deze AdRem wordt de aandacht gevestigd op twee bijzondere *Euonymus* soorten die elk op hun eigen manier een interessante aanvulling vormen in de tuin: *Euonymus alatus* 'Compactus' en *Euonymus fortunei* 'Minimus'. Waar de eerste schittert met een vurige herfstkleur, biedt de tweede het hele jaar door subtiele groenkleur.

***Euonymus alatus* 'Compactus' - De Kurkvleugel Kardinaalsmuts**

Euonymus alatus 'Compactus', is een bladverliezende heesters die een hoogte bereikt van 1 tot 1,5 meter en een breedte van 1,5 tot 2 meter. Deze cultivar is een compacte vorm van de soort *Euonymus alatus* en onderscheidt zich door zijn gedrongen, brede groeiwijze. De struik heeft een natuurlijke, dichte vertakking die vrijwel geen snoei vereist.

Een opvallend kenmerk zijn de kurkvleugels op de takken die langs de stengels lopen vooral in de winter wanneer het blad gevallen is zichtbaar zijn. Deze kurkvleugels kunnen tot 6 millimeter breed worden en geven de kale takken een markante, architectonische structuur.

Foto 20: Kurkvleugels

De soort *Euonymus alatus* is afkomstig uit Oost-Azië, met name uit China, Japan en Korea. De plant werd voor het eerst wetenschappelijk beschreven door Carl Peter Thunberg in 1784, een Zweedse botanicus en leerling van Linnaeus, die Japan bezocht tijdens zijn werk voor de VOC. De compacte cultivar 'Compactus' werd later in de 20e eeuw geselecteerd in Amerikaanse kwekerijen vanwege zijn kleinere formaat en geschiktheid voor kleinere tuinen.

Foto 21: *Euonymus alatus Compactus*

Het blad van 'Compactus' is elliptisch tot omgekeerd eivormig, 2-5 centimeter lang, en staat tegenoverstaand aan de takken. In de zomer heeft het blad een frisse, groene kleur met een licht glanzend oppervlak. Maar de werkelijke glorie komt in de herfst: vanaf eind september verandert het blad tot een spectaculair vuurrood tot karmijnrood, met soms roze en oranje tinten. Deze herfstverkleuring is zo intens dat de struik letterlijk lijkt te branden en is een van de meest opvallende herfstkleuren onder sierheesters.

De bloemen van *Euonymus alatus* zijn onopvallend en eerlijk gezegd weinig spectaculair - kleine, groenachtig-gele bloempjes van ongeveer 6 millimeter doorsnee die in mei-juni verschijnen. Ze zijn niet geurig en vallen nauwelijks op tussen het blad. Na de bloei ontwikkelen zich kleine, paarsrode vruchten die in de herfst openspringen om felrode zaden te tonen. Deze vruchten zijn giftig voor mensen maar worden door vogels gegeten.

Foto 22: Herfstkleuren van de *Euonymus alatus Compactus*

Euonymus alatus 'Compactus' doet het goed op vrijwel elke goed doorlatende tuingrond. De pH mag variëren van licht zuur tot licht alkalisch (6,0-8,0). Voor de beste herfstverkleuring is een zonnige tot licht beschaduwde standplaats ideaal - vol zonlicht geeft de meest intense roodkleuren, maar de plant verdraagt ook halfschaduw. Eenmaal gevestigd verdraagt hij droogte goed en heeft nauwelijks water nodig, behalve tijdens extreme droogte. Bemesting is niet noodzakelijk; te veel stikstof kan zelfs de herfstverkleuring verminderen. Eventuele snoei kan direct na de bladval of in het vroege voorjaar plaatsvinden. De natuurlijke vorm is echter zo mooi dat snoei zelden nodig is.

Euonymus alatus 'Compactus' is uitstekend winterhard tot ongeveer -30°C. De plant heeft geen winterbescherming nodig en houdt ook in strenge winters geen schade.

***Euonymus fortunei* 'Minimus'- De Miniatuur Kardinaalsmuts**

Euonymus fortunei 'Minimus', ook wel dwerg-kardinaalsmuts genoemd, is een compleet ander verhaal dan zijn grotere neef. Dit is een groenblijvende, kruipende heesters die slechts 5-10 centimeter hoog wordt maar zich wel tot ongeveer 30-50 centimeter breed kan uitspreiden. De plant groeit langzaam en heeft een dichte, compacte groeiwijze, wat hem ideaal maakt als bodembedekker voor kleine oppervlakten.

De takjes zijn fijn en dun, en de plant kan klimmen als er steun is (bijvoorbeeld tegen een muur of over stenen), maar wordt meestal als bodembedekker gebruikt vanwege zijn geringe hoogte.

De habitat van *Euonymus fortunei* is China, Korea en Japan. De soort werd geïntroduceerd in Europa door de Schotse plantenzieken Robert Fortune (naar wie de plant is vernoemd) rond 1850. Fortune maakte verschillende reizen naar China en introduceerde talrijke plantensoorten in het Westen. De cultivar 'Minimus' is een moderne selectie die geselecteerd werd vanwege zijn extreem compacte groei en kleine blaadjes, vermoedelijk in de tweede helft van de 20e eeuw.

Het blad van 'Minimus' is het kleinste van alle *Euonymus* cultivars - slechts 5-10 millimeter lang en 3-5 millimeter breed. De blaadjes zijn ovaal tot langwerpig, leerachtig van textuur, en hebben een donkergroene tot bijna grijsgroene kleur met een matte afwerking. In de winter kan het blad een bronzen of roodachtige tint krijgen, vooral bij vorst, wat extra sierwaarde geeft. Het blad blijft het hele jaar aan de plant, wat zorgt voor wintergroen.

Net als bij de meeste *Euonymus* soorten zijn de bloemen van 'Minimus' onbeduidend - kleine, groenachtig-witte bloempjes die in juni kunnen verschijnen, maar vaak helemaal niet bloeien vanwege de dwerggroei. Als er bloemen komen, zijn ze zo klein dat ze nauwelijks opvallen. Vruchtzetting is zeldzaam bij deze cultivar.

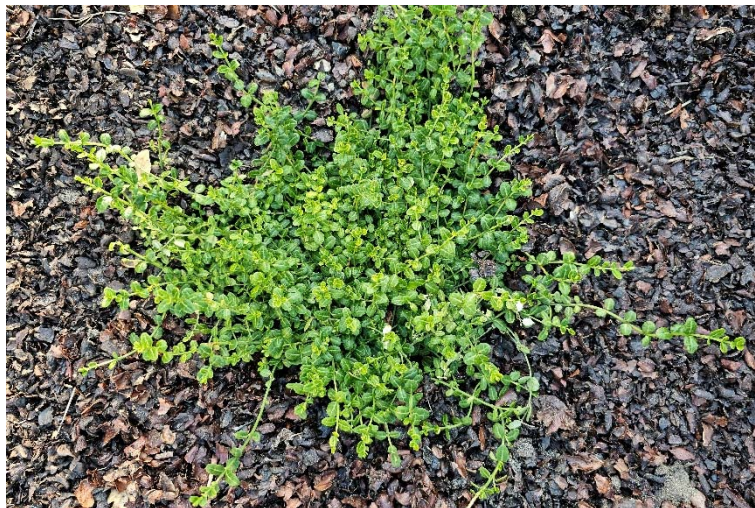

Foto 23: *Euonymus fortunei* Minimus

Euonymus fortunei 'Minimus' is goed winterhard tot ongeveer -20°C. In het Nederlandse klimaat is hij volledig winterhard en blijft hij het hele jaar door groen. In zeer strenge winters kan er enige bladschade optreden, maar de plant herstelt zich snel in het voorjaar.

Deze twee *Euonymus* cultivars vullen elkaar perfect aan in de tuin. *Euonymus alatus* 'Compactus' is ideaal als solitaire struik, in de gemengde border, of als lage haag. Zijn spectaculaire herfstkleur maakt hem tot een blikvanger in de nazomer en herfst. *Euonymus fortunei* 'Minimus' daarentegen is perfect voor rotstuinen, als randbeplanting, tussen vaste planten als groene vulling, of zelfs in schalen op een balkon of terras.

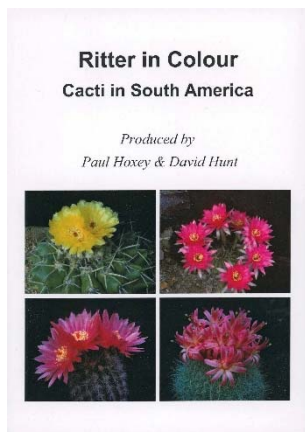
Voor cactusliefhebbers die ook een buitentuin hebben, kunnen deze *Euonymus* soorten een interessante aanvulling zijn tussen de winterharde cactussen en vetplanten. Hun eenvoudige onderhoud en droogtetolerantie (vooral bij *E. alatus*) passen goed bij de zorgeloze aard van succulententuinen.

Hoewel *Euonymus alatus* 'Compactus' en *Euonymus fortunei* 'Minimus' geen cactussen zijn, delen ze een eigenschap die wij waarderen: ze zijn ongecompliceerd, winterhard en vragen weinig onderhoud. De eerste biedt spectaculaire herfstkleur en sculpturale winterstructuur, terwijl de tweede het hele jaar door subtiele groene textuur biedt op de kleinste schaal.

Trudy

Met een boekje in een hoekje

Ritter in Colour

Waarschijnlijk kennen jullie wel de vierdelige boekenreeks van Friedrich Ritter over de cactussen van Zuid-Amerika. Deze reeks heeft Ritter geschreven naar aanleiding van 20 jaar veldonderzoek in de betreffende landen.

Deze boeken zijn in eigen beheer uitgebracht in 1979 en 1980 en bevatten in totaal ruim 1467 foto's, waarvan slechts 48 in kleur, de rest in zwart-wit.

De mensen die de boeken kennen, weten dat ze met de hand getypt zijn, wat erg ouderwets aandoet, maar wat voor de informatie natuurlijk van ondergeschikt belang is.

Voor liefhebbers van Zuid-Amerikaanse cactussen is de reeks toch een belangrijk naslagwerk geworden/gebleven.

Aangezien de boeken begin jaren tachtig in eigen beheer zijn verschenen, zal het destijds als te moeilijk en/of te duur zijn gezien om meer kleurenfoto's af te drukken.

Vlak voor zijn overlijden had Ritter zijn grote collectie boeken, foto's en dia's geschonken aan de bibliothecaresse van de DKG, de Duitse cactusvereniging.

Via een stel omwegen (o.a. Kakteenland in Steinfeld) zijn er grote hoeveelheden kleurendia's en archiefmateriaal bij David Hunt en Nigel Taylor in Engeland beland.

Omdat alle foto's en dia's gescand moesten worden om ze te bewaren voor de toekomst, kwam men erachter dat heel veel van de zwart-wit foto's uit de boekenreeks ook in kleur beschikbaar waren.

Dit heeft Paul Hoxey, die belast was met het inscannen, doen besluiten om de hele reeks foto's uit te brengen in het boek dat hier besproken wordt: Ritter in colour.

David Hunt was van het begin (ongeveer 2010) betrokken bij het project, maar heeft de voltooiing helaas niet meer mee mogen maken, hij is in 2019 overleden. Wel hadden ze nog zijn inleiding voor dit boek gevonden, welke bijna klaar was, op zijn werktafel. Persoonlijk vind ik het wel mooi dat de heer Hunt de heer Ritter toch nog aandacht schenkt op zijn oude dag, iets wat in zijn taxonomische werk (Hunt's cactuslexicon 2007) grotendeels achterwege bleef.

Om alle foto's te scannen met een hoge resolutie, moesten de dia's gedomonteerd worden om zonder omranding in het apparaat te passen. Op deze wijze zijn de meeste van de foto's uit Kakteen in Südamerika in kleur tevoorschijn gekomen. Van sommige afbeeldingen is geen versie in kleur beschikbaar, waardoor soms de zwart-wit versie gebruikt is of een foto van dezelfde plant uit een iets andere hoek (in het boek met een zwarte stip aangegeven) gebruikt. Aan het begin van elk hoofdstuk worden eventueel andere fotografen dan de heer Ritter genoemd zoals Buining, ons allen welbekend.

Het boek is in hetzelfde formaat als de vier delen gedrukt. Ook de indeling en nummering van de foto's is uit de boeken overgenomen, wat opzoeken/vergelijken een stuk makkelijker maakt.

Het enige nadeel dat eventueel genoemd kan worden, is dat de foto's van de ene pagina van boven naar beneden gaan en van een andere bladzijde weer van links naar rechts. Dit maakt dat je tijdens het bladeren continue het boek een kwartslag aan het draaien bent.

De extra foto's zijn achterin het boek geplaatst, om de indeling niet te verstoren.

Al met al is dit een zeer welkome aanvulling op de boekenreeks van de heer Ritter. De kwaliteit van de foto's is gezien de leeftijd goed tot acceptabel. Het boek is door de Gordon Rowley foundation uitgegeven en kost 25 pond. Ik heb het boek (5 stuks) bij Keith's Cactus Books besteld en betaalde uiteindelijk 39 euro per boek, gelukkig zonder verdere douanekosten ofzo.

Als liefhebber van Zuid-Amerikaanse cactussen en bezitter van de reeks van Ritter, vind ik dit boek zeer de moeite waard en een genot om door te bladeren. Ik werd op dit boek geattendeerd door een vermelding in de KUAS, het Duitse cactusblaadje, waar ik ook lid van ben.

Theo

Uit de oude doos

Edwin Scholte,, AdRem 1, jaargang 7, januari 1986

De cactuskweker.

De cactuskweker Marinus Zevenster was al heel jong aan het experimenteren geslagen, om een cactus te kweken die zijn naam zou dragen.

Hij kruiste een leven lang, tot hij, op zijn 78ste, een plant kreeg, die tot zijn verrassing de vorm had van een modieus dameshoedje.

Hij had zelf gerekend op een herenpet. Daar de plant bij geen enkele soort onder te brengen bleek, kreeg deze de naam Zevensterrianus.

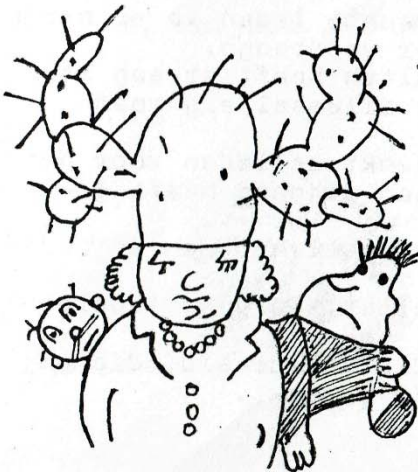
De nieuweling had bovendien doorns, die de vergelijking met ouderwetse hoedepennen glansrijk konden doorstaan.

De oude man kwam twee maal in de krant. Eenmaal door de nieuwe plant en de tweede maal toen hij op 86 jarige leeftijd stierf.

Hij had zich geprikt aan een doorn, de wond verwaarloosd en een ontsteking opgelopen.

Deze is hij niet meer te boven gekomen. De Achterhoekse cactusvereniging besloot zijn graf te sieren met een dameshoed in Cararamarmer.

Edwin Scholten

69

Onder ons gezegd

Verslag van de bijeenkomsten op donderdag 13 november en donderdag 11 december.

Foto 24: Bijeenkomst november.

In november heeft Theo Heijnsdijk een lezing gehouden over “Cactussen van A tot Z”. Vorig jaar zijn we tot de D gekomen en nu komen we tot de F van *Ferocactus*. Heel veel prachtige kleine *Crassula*’s, *Echeveria*’s en vele anderen. Prachtige foto’s, Theo is een goede verteller met een grote kennis van de planten. De opkomst

was deze avond dan ook zeer groot. Henk Viscaal heeft deze keer de verlotingsplanten meegebracht en Annie heeft voor iets lekkers bij de koffie gezorgd. Dit nog ter gelegenheid van het 50-jarig lidmaatschap van onze afdeling. Trudy vraagt of iemand nog mooie foto’s heeft voor AdRem. Henk Viscaal schrijft een stukje over de plant van de maand.

In december hebben we onze gebruikelijke foto- en praatavond. Het is erg gezellig, er is een mooi fotoboek van Diddy over IJsland en een fotoboek, geschonken door Lies Scholten over de reisjes en tentoonstellingen van onze afdeling, erg leuk. Theo, Trudy, Diddy en Annie hebben voor een drankje en een hapje gezorgd. Een beetje sober maar we moeten op de financiën letten.

Foto 25: Bijeenkomst december.

Tot slot wens ik iedereen heel fijne feestdagen en vooral een goed en gezond 2026.

Annie

Jaarprogramma 2026

Januari	8	Lezing door Theo Rengeling over Sardinië.
Februari	12	Jaarvergadering.
Maart	12	Praktijkavond
April	9	Lezing door eigen leden.
Mei	7	Tuinbezoek.
	23	Reisje.
Juni	11	Tuinbezoek.
Juli	9	Bezichtiging kruidentuin.
Augustus		Vakantie.
September	10	Gastspreker.
Oktober	8	Ruilavond.
November	12	Gastspreker.
December	10	Foto- en praatavond.

Open Dag

Zaterdag 11 april 2026

Mijnsherenweg 20

1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326889

